

ASPECTELE
DE GEN
ȘI
ARMELE DE
CALIBRU MIC
ÎN
REPUBLICA
MOLDOVA

:

FAPTE
PE SCURT

Biroul de control pentru Europa de Sud-Est și de Est asupra armelor de calibru mic și a armamentului ușor (SEESAC) este o inițiativă comună a Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și Consiliului de Cooperare Regională (RCC), care are ca scop consolidarea capacităților naționale și regionale de control și de reducere a proliferării și utilizării necorespunzătoare a armelor de calibru mic și armamentului ușor, contribuind astfel la îmbunătățirea stabilității, securității și dezvoltării Europei de Est și de Sud-Est.

Publicația *"Aspectele de gen și armele de calibru mic. Fapte pe scurt"* a fost realizată cu sprijinul Uniunii Europene (UE) prin Decizia Consiliului UE (CFSP) 2016/2356 privind susținerea activităților SEESAC de dezarmare și control al armelor în Europa de Sud-Est.

Pentru mai multe informații, contactați:

Managerul de Proiect SEESAC
Bulevar Zorana Đinđića 64, 11000 Belgrad Serbia
Tel: +381 11 415 5300 Fax: +381 11 415 5359
www.seesac.org

Mulțumiri:

Mulțumim Comisiei pentru armele de calibru mic și armament ușor din Republica Moldova pentru susținerea crucială acordată în procesul de colectare a datelor care a făcut posibil acest raport. Raportul a beneficiat și de contribuțiile și comentariile membrilor echipei SEESAC, Juliana Buzi și Teodora Zafiu.

Aspectele de gen și armele de calibru mic în Republica Moldova : Fapte pe scurt

Acest raport a fost elaborat de Dragan Božanić, ofițer de proiect pentru aspectele de gen și cercetare al SEESAC, cu sprijinul lui Dušan Đukić, consultant junior. Opiniile exprimate în acest document nu reflectă în mod necesar opiniile Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, Consiliului de Cooperare Regională sau ale Uniunii Europene. Denumirile utilizate și prezentarea materialului în această publicație nu exprimă opinia Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, Consiliului Regional de Cooperare, sau a Uniunii Europene în ceea ce privește: 1) statutul juridic al oricărui stat, teritoriu sau regiune sau al autorităților sale sau al grupurilor armate; ori 2) delimitarea frontierelor sau a granițelor sale.

Design și machetare: Vladimir Garboš

Asigurarea calității design-ului: Marina Ileš

Imprimat de: Cicero

Rulaj: 100 copii

© SEESAC 2019 – Toate drepturile sunt rezervate

ASPECTELE DE GEN ȘI ARMELE DE CALIBRU MIC ÎN REPUBLICA MOLDOVA

:

FAPTE PE SCURT

Despre seria Fapte pe scurt

Seria "Aspectele de gen și armele de calibrul mic. Fapte pe scurt" documentează legăturile multiple dintre aspectele de gen și armele de calibrul mic în Europa de Sud Est (ESE) și descrie riscurile pe care utilizarea și utilizarea necorespunzătoare a armelor de foc le generează în mod specific pentru femei și pentru bărbați.

"Fapte pe scurt" prezintă o imagine de ansamblu a datelor dezagregate după sex cu privire la portul, accesul, cererea și impactul armelor de foc asupra femeilor și bărbaților, inclusiv utilizarea necorespunzătoare a armelor de foc în contextul violenței în familie.

Printr-un acces îmbunătățit la date dezagregate după sex, "Fapte pe scurt" încearcă să dezvolte cunoștințele și să sensibilizeze profesioniștii și audiența generală despre aspectele de gen asociate cu armelor de calibrul mic. De asemenea, publicația oferă factorilor decidenți din Moldova un instrument ușor de folosit în elaborarea de politici publice bazate pe dovezi care să integreze aspectul de gen în problematica armelor de calibrul mic și a armamentului ușor.

Sursa de date

Datele prezente în "Fapte pe scurt" sunt extrase din surse multiple:

1. Studiul privind distribuția și impactul: În cooperare cu guvernele din ESE, SEESAC a colectat și a analizat date pentru a identifica tendințele privind distribuția armelor de calibrul mic și impactul utilizării necorespunzătoare a acestora asupra cetățenilor din regiune, atât a femeilor, cât și a bărbaților. Datele au fost colectate pentru perioada 2012-2016. Dacă nu este indicat altfel, datele prezentate în această publicație se referă la această sursă.

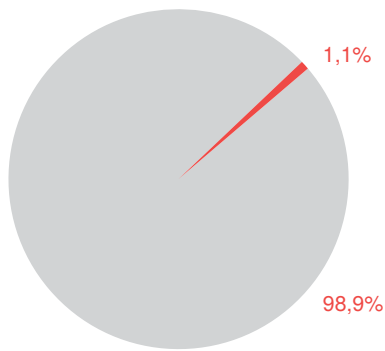
2. Sondajul de opinie: În noiembrie și decembrie 2017, SEESAC a organizat un sondaj de opinie online pentru a înțelege mai bine percepția publicului privind siguranța și securitatea, utilizarea și deținerea armelor de foc, precum și expunerea la violența cu arme de foc în ESE. În total, 53.936 de respondenți din ESE au participat la sondajul online. 1.367 de respondenți au completat chestionarul în Moldova.

3. Platforma de monitorizare a violenței armate (PMVA): PMVA monitorizează incidentele cu arme de foc care au avut loc în ESE din anul 2014. Datele sunt colectate zilnic folosind articole din media locală, motoarele de căutare online și rapoartele disponibile ale instituțiilor publice cu privire la incidentele relevante comise cu arme de foc. În scopul acestei analize, au fost analizate 110 de rapoarte privind incidentele din perioada 1 ianuarie 2014 – 31 decembrie 2018.

PRINCIPALELE CONSTATĂRI

- Bărbații dețin 98,9% din toate armele de foc, în timp ce doar 1,1% sunt deținute de femei;
- Bărbații reprezintă majoritatea covârșitoare a angajaților autorizați să poarte arme de foc în sectorul de securitate;
- 37,9% dintre bărbați și 22% dintre femei dețin o armă de foc;
- 53,9% dintre femei și 41,5% dintre bărbați se simt mai puțin în siguranță cu o armă în casă;
- 34,1% dintre bărbați și 18,2% dintre femei au avut o experiență personală directă cu o armă de foc;
- 24,2% din totalul omuciderilor au fost comise cu arme de foc;
- Bărbații reprezintă 84,6% din victimele omuciderilor comise cu arme de foc, în timp ce femeile reprezintă 15,4%;
- 27,4% dintre bărbați și 14,7% dintre femei au fost uciși cu arme de foc în Moldova;
- Bărbații reprezintă 93,2% din totalul persoanelor rănite cu arme de foc, în timp ce femeile reprezintă 6,8%;

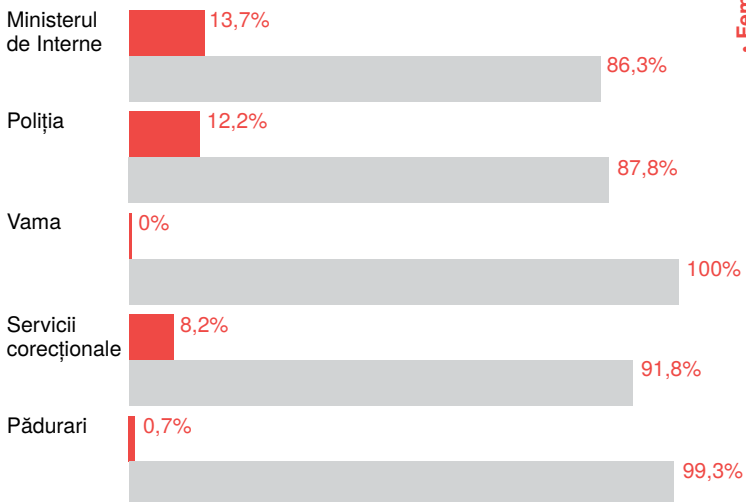
- 7% din toate victimele omuciderilor au fost ucise de către un membru de familie;
- 15,1% din toate femeile ucise în Moldova au fost ucise de un membru de familie, în comparație cu 4,3% din bărbații uciși;
- Partenerii intimi au comis 69,3% din toate omuciderile în familie;
- Violența în familie a fost motiv de respingere în doar 5% din cererile noi pentru permis de port armă care au fost refuzate;
- În 13,5% din cazurile de permise anulate sau suspendate, revocarea a fost făcută pe motive de violență în familie;
- Bărbații reprezintă 99,5% din infractorii care comit infracțiuni cu armele de foc, în timp ce femeile reprezintă 0,5%;
- Bărbații au comis 21 din 22 de omucideri cu arme de foc în perioada 2012 - 2016;
- 3 din 4 femei ucise cu arme de foc au fost ucise acasă, în apartamente sau curți;
- Bărbații sunt expuși aceluiași risc în spațiile private, cât și în păduri, câmpuri și regiuni nepopulate.

Deținători ai permiselor de armă de foc, după sex, 2016

Solicitanți ai permiselor noi de armă, după sex și an

Angajați ai sectorului de securitate autorizați să poarte arme de foc, după sex, 2016

8
• Femei • Bărbați

1 / DEȚINEREA, ACCESUL ȘI CEREREA PENTRU ARMELE DE FOC

DEȚINEREA CU DESTINAȚIE CIVILĂ

Bărbații dețin 98,9% din toate armele de foc, în timp ce doar 1,1% sunt deținute de femei

Posesia armelor de foc în Moldova este dominată de bărbați. În 2016, 55.723 de bărbați și 642 de femei au deținut permise de armă de foc.

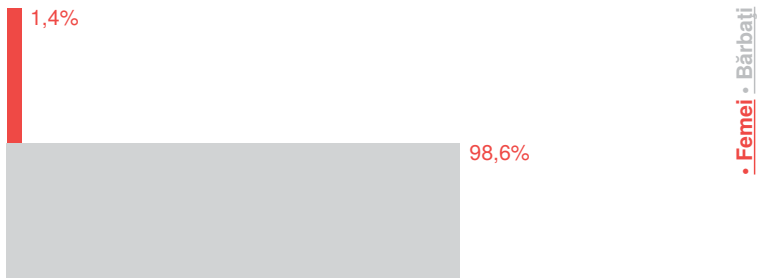
În perioada 2012 - 2016, bărbații au obținut 97,8% din toate permisele de armă, în comparație cu 2,2% obținute de femei. În special, în 2016, 2.581 de bărbați și 51 de femei au solicitat permise de armă. 53,2% din toți solicitanții au fost bărbați cu vârsta cuprinsă între 36 și 60 de ani, urmați de bărbații cu vârsta de 19 - 35 de ani (27%). Femeile de 18 - 35 de ani aplică mai des pentru permise, urmate de cele cu vârsta de 36 - 60 ani.

SECTORUL DE SECURITATE

Bărbații reprezintă majoritatea covârșitoare a personalului autorizat să poarte arme de foc în sectorul de securitate

În 2016, bărbații au reprezentat 87,6% din personalul sectorului de securitate autorizat să poarte arme de foc în comparație cu 12,4% femei¹. 8.679 de bărbați și 1.373 de femei din Ministerul de Interne și 7.996 de bărbați și 1.116 femei din poliție erau autorizați să poarte arme de foc în acel an.

1 Aceste date se referă la instituțiile pentru care au fost disponibile date.

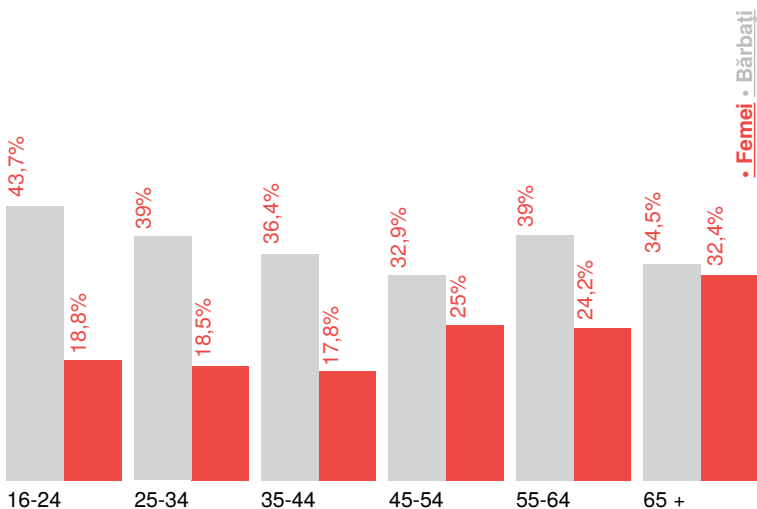

Angajații companiilor private de securitate autorizate să poarte arme de foc, după sex, 2016

Companiile private de securitate

Bărbații au reprezentat **98,6%** din angajații companiilor private de securitate autorizate să poarte arme de foc, în comparație cu **1,4%** femei

În 2016, 1.581 de bărbați și 22 de femei angajați în companiile private de securitate au fost autorizați să poarte arme de foc.

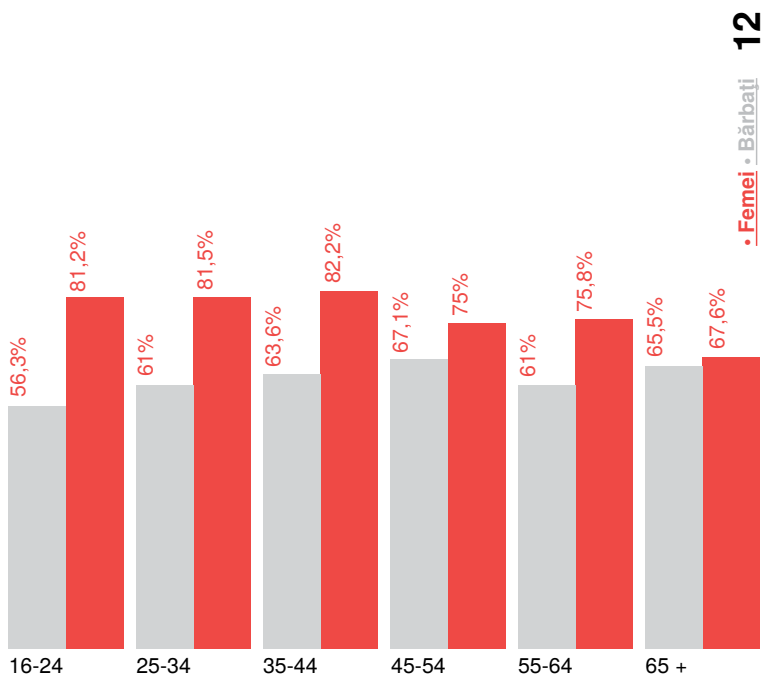

Ați deține o armă de foc? - **Da**; după sex și vârstă, 2017
(Sursa: Sondajul de opinie)

ATITUDINILE ȘI CEREREA PENTRU ARMELE DE FOC

37,9% dintre bărbați și **22%** dintre femei ar deține o armă de foc

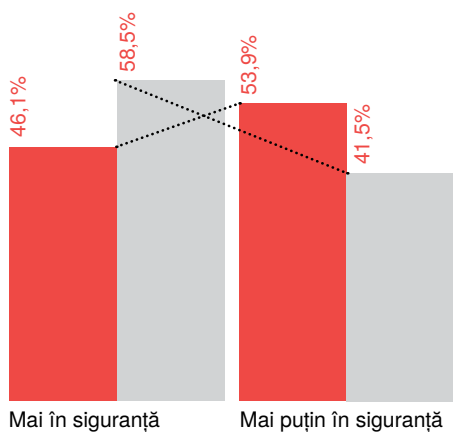
Bărbații de 16 – 24 de ani sunt cei mai predispuși să răspundă că ar deține o armă de foc, urmați de bărbații cu vârsta de 25 - 34 și 55 – 64 de ani. În ceea ce privește femeile, cea mai mare cerere pentru arme de foc a fost înregistrată în rândul femeilor de 65 și peste 65 de ani.

12
• Femei • Bărbați

Ați deține o armă de foc? - Nu; după sex și vârstă, 2017
(Sursa: Sondajul de opinie)

↑

• Femei • Bărbați

Păstrarea unei arme la domiciliu v-ar face să vă simțiți mai mult sau mai puțin în siguranță?, după sex, 2017 (Sursa: Sondajul de opinie)

↖

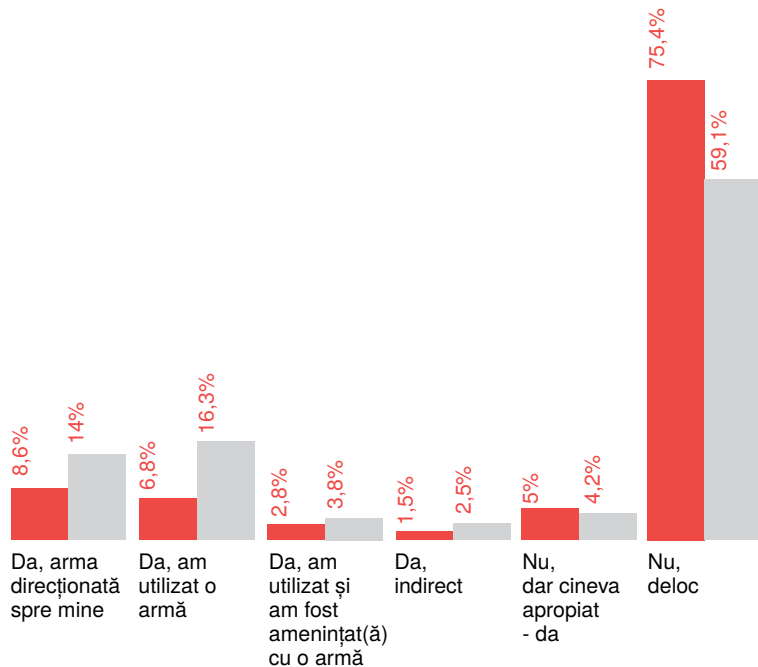
Cu toate acestea, majoritatea femeilor și a bărbaților nu ar deține o armă de foc, 78% dintre femei și respectiv, 62,1% dintre bărbați

Cele mai puține femei care au răspuns că ar deține o armă au fost cele din grupa de vârstă de 35 - 44 de ani.

Deși 22% din femei au declarat că ar deține o armă de foc, ele au reprezentat doar 2,2% din solicitanții de permise noi, în 2016

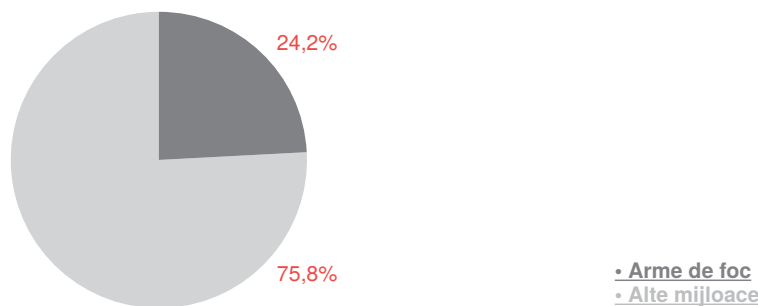
53,9% dintre femei și 41,5% dintre bărbați cred că o armă de foc acasă i-ar face să se simtă mai puțin în siguranță

Bărbații cu vârsta de 55 - 64 de ani și 16 - 24 de ani s-ar simți cel mai în siguranță cu o armă la domiciliu, 64,9% și respectiv 62,6%, în timp ce femeile cu vârsta de 25 - 34 de ani s-ar simți cel mai puțin în siguranță cu o armă la domiciliu (59,7%).

14**2 /
EXPERIENȚA**

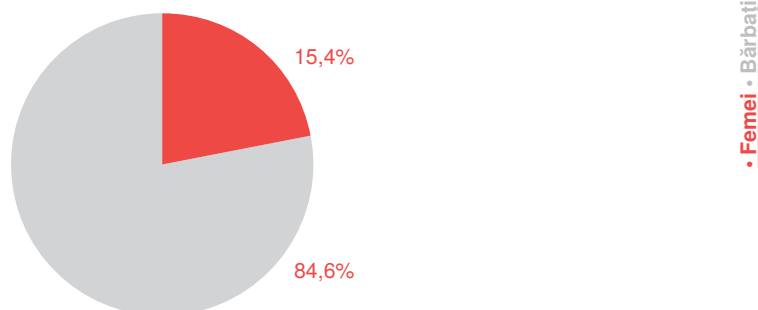
Ați avut vreodată vreo experiență legată de o armă de foc?, după sex, 2017 (Sursa: Sondajul de opinie)

↑

Omuciderile comise cu arme de foc în numărul total de omucideri, 2012-2016

↖

• Femei • Bărbați

Victimele omuciderilor comise cu arme de foc, după sex, 2012-2016

↖

34,1% dintre bărbați și **18,2%** dintre femei au avut o experiență personală directă cu o armă de foc – au utilizat o armă, au fost amenințați cu o armă sau ambele

Deși apar diferențe între experiențele bărbaților și cele ale femeilor cu privire la armele de foc, acestea sunt deosebit de semnificative în termeni de utilizare a armelor de foc – 16,3% dintre bărbați și 6,8% dintre femei au folosit o armă de foc.

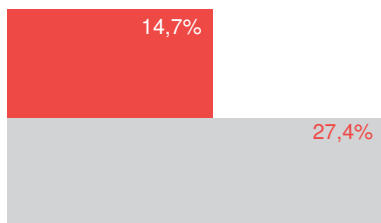
**3 /
VICTIMELE**

24,2% din toate omuciderile au fost comise cu arme de foc

247 din 1.022 de persoane ucise în perioada 2012 - 2016 au fost ucise cu o armă de foc.

Bărbații reprezintă 84,6% din victimele omuciderilor comise cu arme de foc, în comparație cu **15,4%** femei

209 bărbați și 38 de femei au fost uciși cu arme de foc în perioada 2012 – 2016.

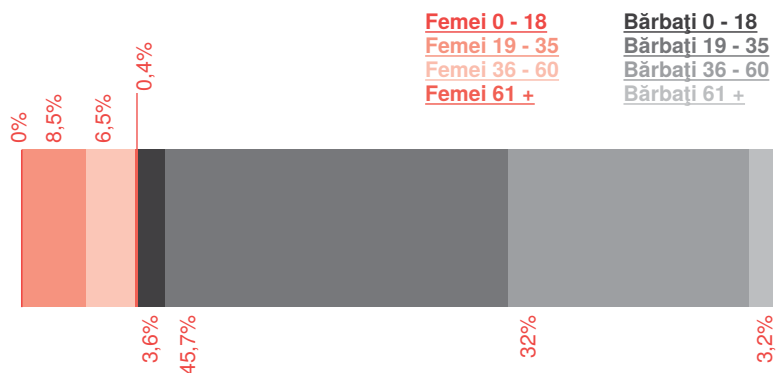

Victimele ucise cu arme de foc în totalul victimelor omuciderilor, după sex, 2012-2016

16
- Femei - Bărbați

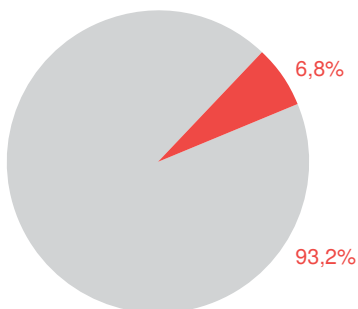
27,4% dintre bărbați și 14,7% dintre femei au fost uciși cu arme de foc în Moldova

209 din 764 de bărbați și 38 din 258 de femei au fost uciși cu arme de foc în perioada 2012 – 2016.

Victimele omuciderilor comise cu arme de foc, după sex și vârstă, 2012-2016

Bărbații cu vârste cuprinse între 19 și 35 de ani au reprezentat 45,7% din victimele omuciderilor comise cu arme de foc, urmați de grupul de bărbați de 36 - 60 de ani, cu 32%. Femeile cu vârsta de 19 - 35 de ani reprezintă majoritatea victimelor utilizării necorespunzătoare a armelor de foc din totalul victimelor omuciderilor, 8,5%, urmate de cele de 36 - 60 de ani cu 6,5%.

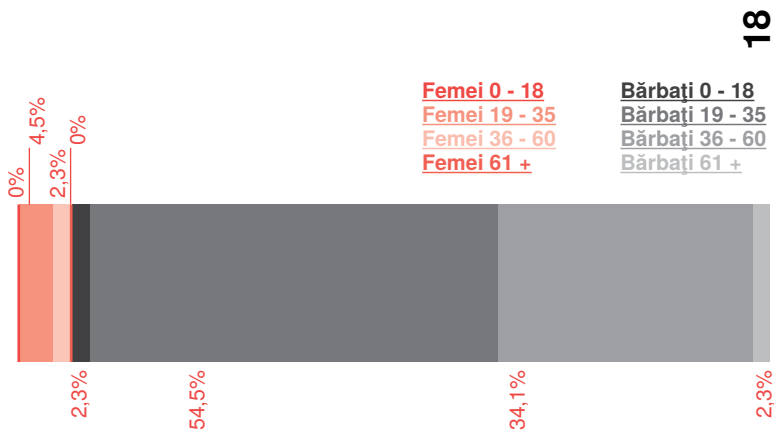

Victimele cu leziuni cauzate cu arme de foc, după sex, 2012-2016

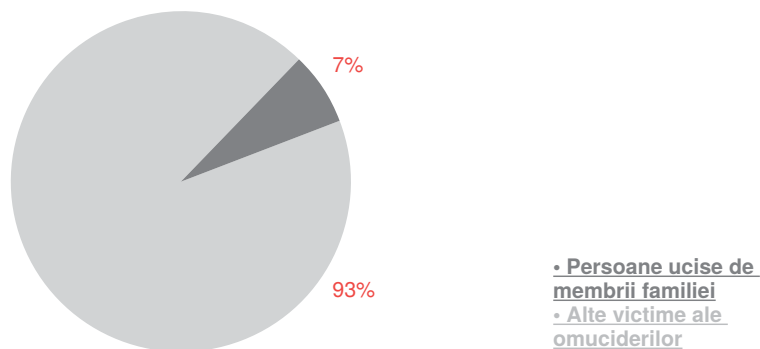
17
- Femei - Bărbați

Bărbații reprezintă 93,2% din totalul victimelor cu leziuni cauzate cu arme de foc, în timp ce femeile reprezintă 6,8%

3 femei și 41 de bărbați au suferit leziuni cauzate cu arme de foc, în perioada 2012 - 2016.

Victimele cu leziuni cauzate cu arme de foc, după sex și vârstă, 2012-2016

Omuciderile comise de membri de familie vs. alte omucideri, 2012-2016

Omuciderile asociate cu violența în familie în numărul total de omucideri, după sex, 2012-2016

Bărbații cu vârste cuprinse între 19 și 35 de ani au reprezentat majoritatea victimelor, 54,5%, urmați de bărbații cu vârsta de 36-60 de ani și femeile de 19-35 de ani.

VIOLENȚA ÎN FAMILIE

7% din victimele omuciderilor au fost ucise de un membru de familie

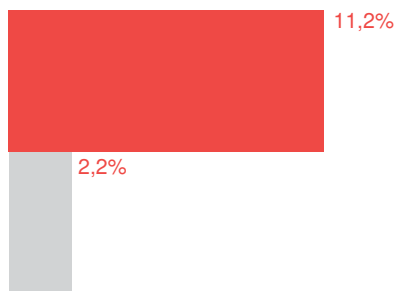
72 din 1.022 de persoane ucise în perioada 2012 - 2016 au fost ucise de membri de familie.

Femeile reprezintă majoritatea victimelor omuciderilor comise de membrii familiei

39 de femei (54,2%) și 33 de bărbați (45,8%) au fost uciși de membrii familiei între anii 2012 și 2016.

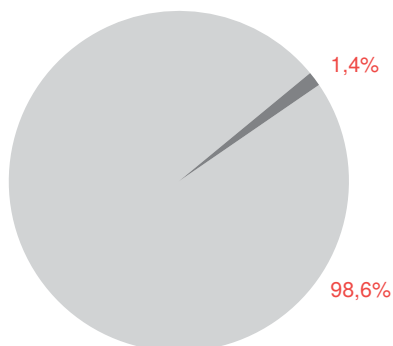
15,1% dintre femeile ucise în Moldova au fost ucise de un membru de familie, în comparație cu 4,3% dintre bărbați

39 din 258 de femei și 22 din 764 de bărbați uciși în Moldova în perioada 2012 - 2016 au fost uciși de un membru de familie.

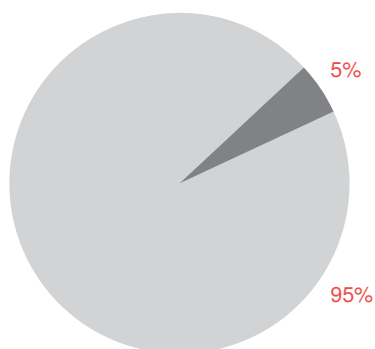
Omuciderile comise de partenerii intimi în totalul omuciderilor, după sex, 2012-2016

20
• Femei • Bărbați

Omuciderile asociate cu violența în familie, după mijloace, 2012-2016

• Armele de foc
• Alte mijloace

Cererile pentru permise noi de armă care au fost respinse, după motivul refuzului, 2012-2016

• Violența în familie
• Alte motive

Partenerii intimi au comis 69,3% din toate omuciderile comise de membrii familiei

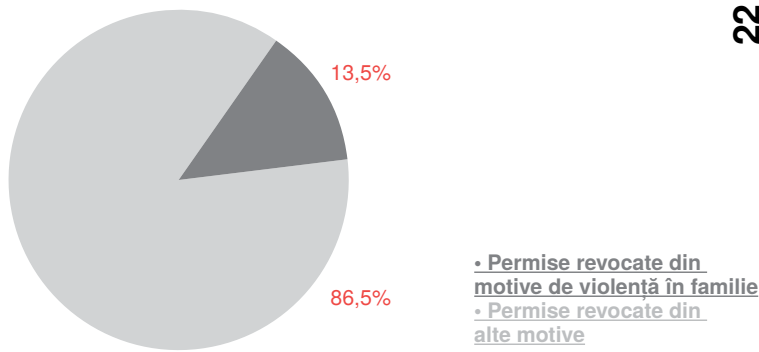
Violența domestică cauzată de partenerii intimi și soldată cu moartea victimei afectează în mod disproporționat femeile, ele reprezentând 63% din totalul persoanelor ucise de partenerii intimi. În perioada 2012 - 2016, 29 de femei și 17 bărbați au fost uciși de partenerul intim.

11,2% din decesele femeilor au fost cauzate de partenerii intimi, în comparație cu 2,2% din decesele bărbaților.

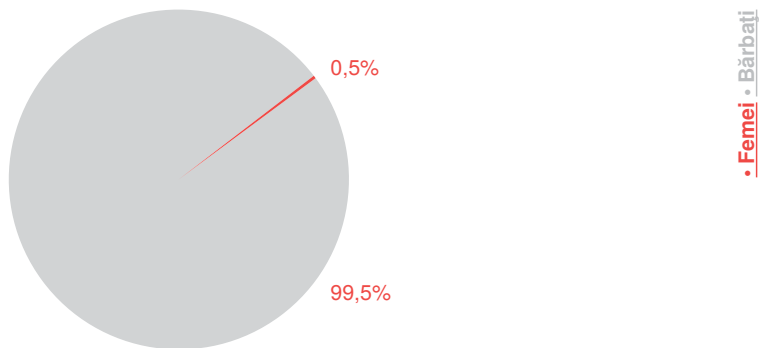
Conform datelor oficiale, între 2012 și 2016, a fost înregistrat un singur deces cauzat de un membru al familiei cu o armă de foc. Victima este o femeie care a fost ucisă de partenerul său intim. Acest lucru arată, pe de o parte, că armele de foc sunt doar rar folosite de către membrii familiei pentru a comite o crimă, însă, pe de altă parte, mai poate reflecta și raportarea redusă sau greșită a violenței în familie și a utilizării necorespunzătoare a armelor de foc.

Violența în familie a fost motiv de respingere în doar 5% din cererile pentru permise noi de port armă

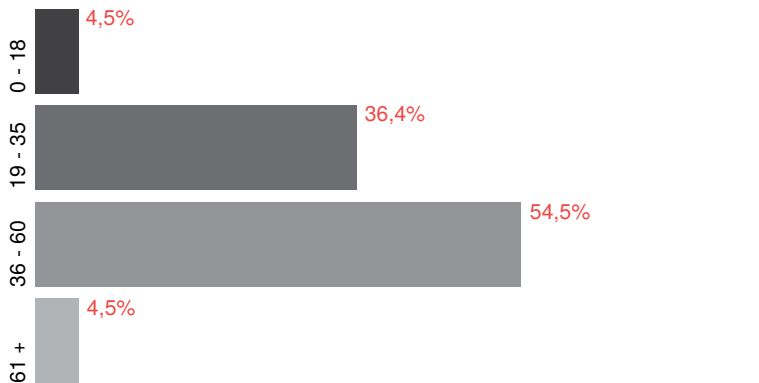
Din 754 de cereri pentru permise de armă de foc care au fost respinse în perioada 2012 - 2016, 38 au fost refuzate din motive de violență în familie.

Permisele de armă de foc revocate din motive de violență în familie, din totalul permiselor revocate, 2012-2016

Infraactorii care au comis activități infracționale cu arme de foc, după sex, 2012-2016

Infraactorii bărbați care au comis omucideri cu arme de foc, după vârstă, 2012-2016

13,5% din permisele anulate sau suspendate au fost revocate din motive de violență în familie

În perioada 2012 - 2016, 37 de permise din 275 au fost revocate din cauza violenței în familie.

Prezența armelor de foc este răreori raportată în incidentele de violență în familie

Din 8.072 de cazuri de violență în familie care au fost înregistrate în perioada 2012-2016, utilizarea necorespunzătoare a armelor de foc a fost raportată în doar două cazuri.

4 / INFRACTORII

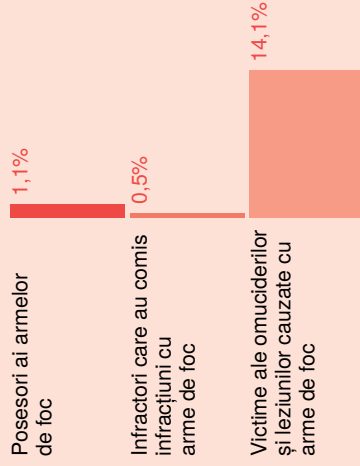
Bărbații au comis 99,5% din toate infracțiunile comise cu arme de foc, în timp ce femeile au comis doar 0,5%

Din 185 de infracțiuni comise cu arme de foc în perioada 2012-2016, 184 au fost comise de bărbați și doar una de o femeie.

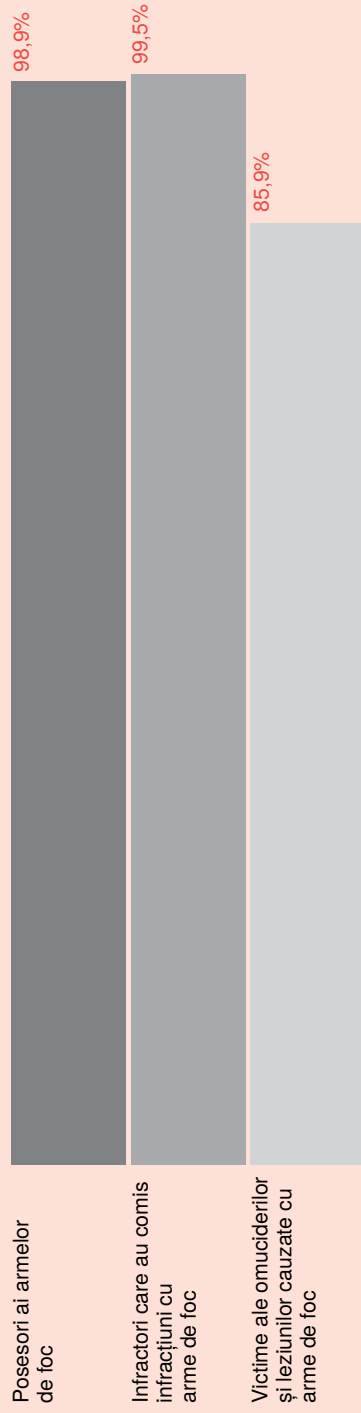
Bărbații au comis 21 din cele 22 de omucideri cu arme de foc înregistrate în perioada 2012 - 2016

Majoritatea omuciderilor comise cu arme de foc au fost comise de bărbații cu vârsta de 36 - 60 de ani, urmați de cei de 19 - 35 de ani.

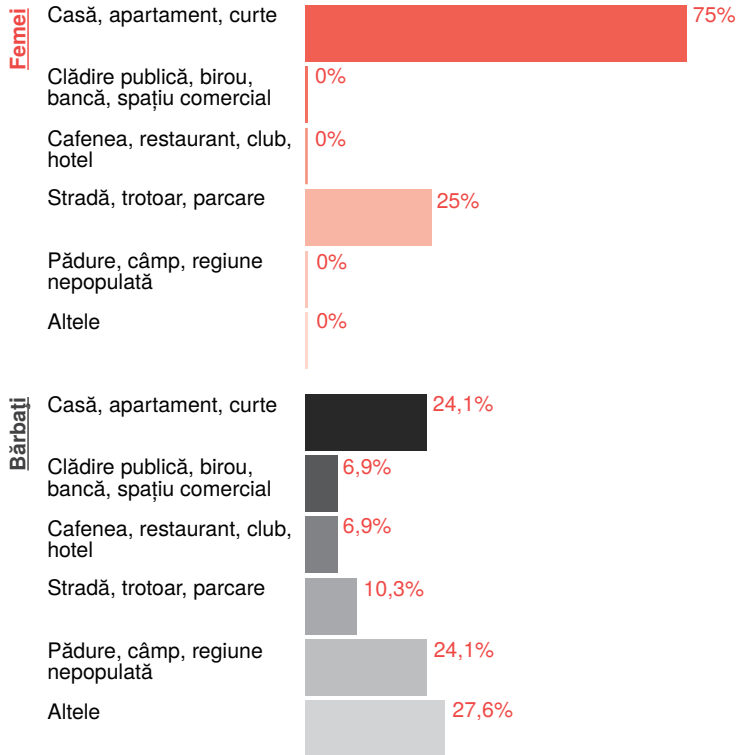
Femei

Bărbați

Bărbații reprezintă 98,9% din posesorii de arme de foc și comit 99,5% din infracțiunile cu arme de foc. De asemenea, ei reprezintă majoritatea victimelor omuciderilor și leziunilor comise cu arme de foc (85,9%) și sunt mai des infractori decât victime ale utilizării necorespunzătoare a armelor de foc. Femeile, pe de altă parte, dețin doar 1,1% din armele de foc și reprezintă 0,5% din infractori și 14,1% din victimele omuciderilor comise cu arme de foc.

Locul în care au fost comise omuciderea cu arme de foc, după sex, 2012-2016 ↑

5 / CONTEXTUL INCIDENTELOR

3 din 4 femei ucise cu arme de foc au fost ucise acasă

Bărbații sunt în egală măsură supuși riscului în spațiile private, cât și în păduri, câmpuri și arii nepopulate

CIP - Каталогизacija y publikaciji
Народна библиотека Србије, Београд

623.44:305-055.1/.2(498.3)"2012/2107"

BOŽANIĆ, Dragan, 1975-

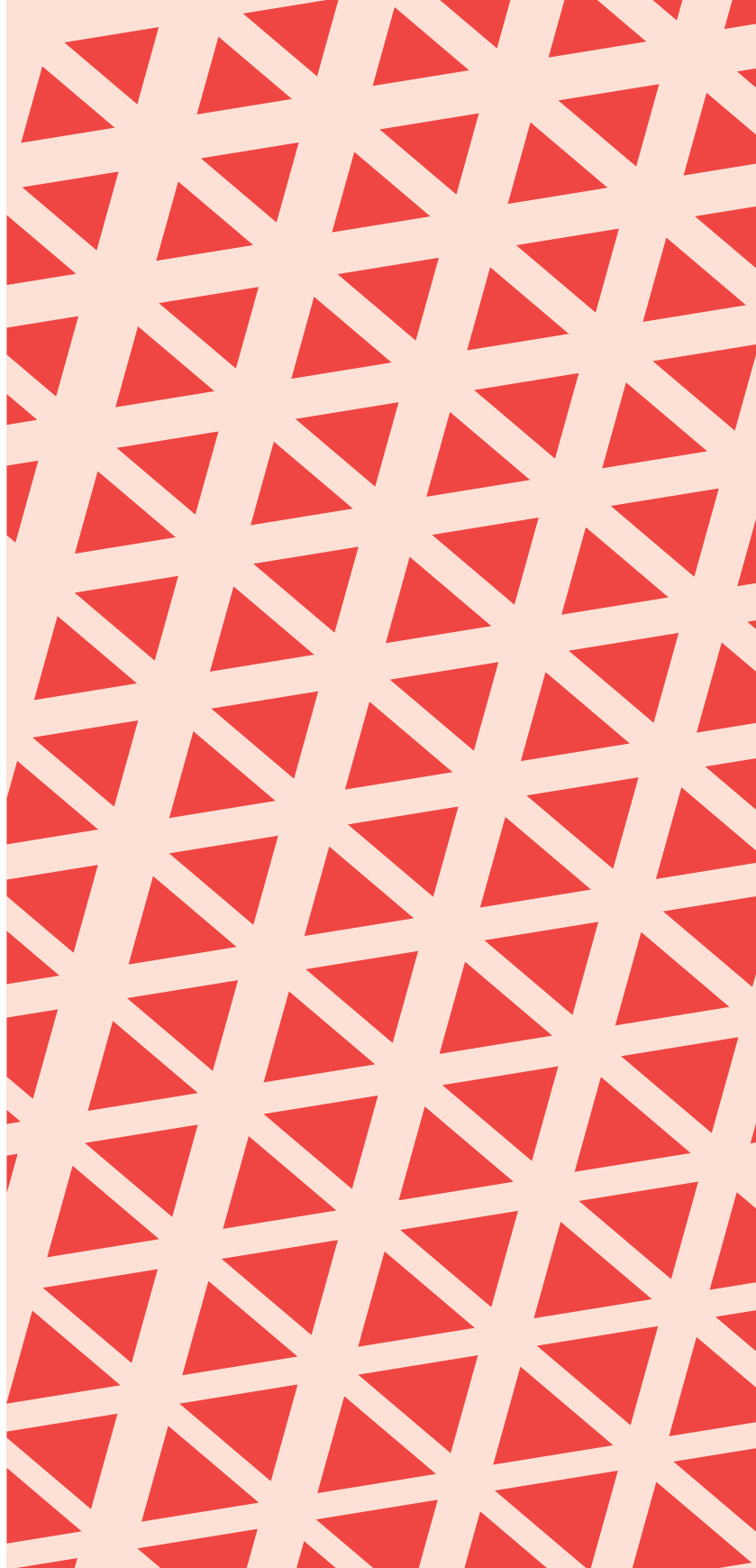
Aspectele degen si armele de calibru mic in Republica Moldova
: fapte pe scurt / [acest raport a fost elaborat de Dragan Božanić]. -
Belgrad : UNDP SEESAC, 2019 (Belgrad : Cicero). - 27 str. : tabele,
graf. prikazi ; 30 cm

Tiraž 100.

ISBN 978-86-7728-279-0

a) Оружје -- Родни аспект -- Молдавија -- 2012-2017 --
Статистика б) Ватрено оружје -- Родни аспект -- Молдавија
-- 2012-2017 -- Статистика

COBISS.SR-ID 281016332

*Empowered lives.
Resilient nations.*

South Eastern and Eastern Europe Clearinghouse
for the Control of Small Arms and Light Weapons (SEESAC)

Bulevar Zorana Đinđića 64, 11000 Belgrade, Serbia

Tel: +381 11 415 5300

Fax: +381 415 5499

E-mail: seesac@undp.org

www.seesac.org

*This project is funded by
the European Union*

Working within the framework of:

Regional Cooperation Council

#SaferRegion